

Abans de la intervenció

Després de la intervenció

© Cristina Balaguer Farré

Obra	Nina amb indumentària civil, temporal, disfressa, masculina (finals del segle xvii - inicis del segle xviii)
Lloc / Data	París, 1845-1860
Matèria / Tècnica	Paper maixé pintat; cabell natural; aluda cosida farcida de serradís; vellut de seda; setí de seda; aplicacions de fil i làmina metàl·lica; lluentons; punta de coixí; teixit de punt de seda; pell; tafetà de cotó i plomes
Mides	26 x 17 x 9 cm
Col·lecció	Museu Romàntic Can Llopis, Sitges. Col·lecció de Nines de Lola Anglada i altres donacions, núm. inv. 572
Descripció i context històric	

Vesteix una capa i una casaca de vellut de seda, de color vermell, amb decoracions aplicades de làmina metàl·lica, fixades per costura amb fil de seda. La capa, a més, està decorada amb un cordonet de passamaneria perimetral. El guardapits o armilla és de setí de seda beix decorada amb làmina i lluentons, ambdós metàl·lics, calçons de setí de seda beix, guarnits als baixos amb una punta del mateix color, acompanyada d'una altra decoració de làmina i fil entorxat metàl·lics. Sota els calçons porta unes mitges de punt per trama de seda de color beix. Calça unes sabates de pell de color negre amb llaços decoratius de seda bicolors (verd i rosa). Camisa amb mànigues de tafetà de cotó/lli beix amb puntes de coixí decoratives als punys, i cos de teixit de tafetà beix amb punta decorativa del mateix color al tancament central. Al coll hi porta una corbata, lligada amb una llaçada, de tafetà de cotó/lli de color beix, decorada amb unes puntes del mateix color als extrems. Al cap hi du un barret tricorner negre emplomallat amb plomes blanques i un cordonet de passamaneria metàl·lic

aplicat perimetralment. El bust és de paper maixé policromat i la resta del cos és de luda.¹

Intervenció de conservació-restauració de la indumentària

Es comença per documentar fotogràficament la peça tal com arriba al taller de restauració. S'analitza també l'estat de conservació i els danys que pateixen els diversos tipus de materials. Es detecten nombroses agulles de cap oxidades a la capa, la casaca i l'armilla, que s'hi van col·locar originalment com a sistema de fixació de la indumentària damunt el ninot. S'extreuen i es descarten per motius de conservació de la peça. Amb l'extracció d'agulles la capa queda separada de la nina.

Es fixa tota la làmina metàl·lica decorativa solta als teixits de vellut (capa i casaca). A les parts on la làmina metàl·lica encara està fixada al vellut, el fil de seda està molt degradat, pel que també s'hi efectuen fixacions. Es fa servir fil de polièster

de color, el més semblant possible a l'original. Es cusen també les costures posteriors dels dos punys de la casaca.

Els calçons de seda estan en molt mal estat de conservació. Per tal de treure'ls de la nina, cal descosir-ne les costures d'unió. Prèviament a la seva consolidació, cal desmuntar-los totalment, tenint en compte que cal documentar fotogràficament cada pas i descosit, per al posterior muntatge: Es descosen les decoracions metàl·liques i les puntes dels baixos i a continuació es descosen totes les costures d'unió, quedant separats els dos fragments constituents. Cal efectuar també una humidificació en fred dels fragments de teixit dels calçons, seguit d'aplanat amb pesos. Una vegada els teixits s'han aplanat s'inicien les tasques de consolidació per encapsulament, tot col·locant un teixit de cotó com a teixit secundari per sota dels teixits originals de seda i una crepelina de seda al damunt d'aquests. Aquests teixits d'encapsulament són d'un color el més semblant possible a l'original. La fixació es fa amb fil de seda d'un sol cap de color similar. A continuació cal tornar a muntar els calçons per fixació de costures amb fil i agulla. Abans de col·locar els calçons a la seva posició original, cal consolidar les mitges de punt, de seda, amb un teixit seda de color similar (que s'ha mordentat² i tenyit prèviament), fixades per costura amb fil de seda d'un sol cap, també de color similar.

A continuació es col·loquen els calçons a la seva posició original, fixant el prisat a la cintura i, a continuació, refent el frunzit i fixant les decoracions metàl·liques (punta d'Espanya, format per fil entorxat i per làmina metàl·lica) i les puntes al coixí als seus baixos, mitjançant

costura amb fil de seda d'un sol cap. En aquest punt s'efectua la fixació del tancament frontal de l'armilla i la casaca, amb punts de costura, emprant fil de cotó i agulla. Es fixa la capa a la seva posició original, també amb punts de costura, amb fil de cotó.

Pel que fa al barret tricorn emplomallat, s'hi fixen noves plomes a les zones amb pèrdues, similars a les originals i tallades a mida, amb un adhesiu derivat de cel·lulosa a l'aigua.

Intervenció del cos i la perruca

Es realitza una neteja humida de la cara, amb un escovilló de cotó lleugerament impregnat amb una dissolució de tensioactiu no iònic en aigua destil·lada, i a continuació s'esbandeix amb aigua destil·lada. La neteja de la perruca s'efectua tamponant-la amb un teixit absorbent lleugerament impregnat amb una solució diluïda de tensioactiu no iònic en aigua destil·lada. Cal eliminar els residus de tensioactiu per tamponació suau amb un altre teixit absorbent, lleugerament impregnat amb aigua destil·lada. A continuació cal efectuar tasques de condicionament que, en aquest cas, consisteixen a eliminar l'excés de cola dels rulls de la nina amb bisturí i la fixació d'alguns d'aquests rulls per costura, amb fil de seda i agulla. Les mans, de luda, es netegen en sec amb una esponja de cautxú natural vulcanitzat.

1. Luda o aluda: pell de xai o de cabrit, suau i prima, adobada generalment amb alum, que s'utilitza en blanc o acolorida per fer bosses, cobertes de llibres, etc., i especialment per fer guants. [<https://diccionari.cat/>]
2. Mordentar: aplicació d'un mordent o substància que permet la fixació del tint que s'aplica a un teixit. [<https://dlc.iec.cat/>]

Bibliografia bàsica

THEIMER, François. *La Restauration des poupées de collection*. París: Editions Polichinelle, 1994 (2a edició).

ANGLADA SARRIERA, Lola. *Les meves nines*. Barcelona: Proa/Columna, 1995.

CAPELLÀ SIMÓ, Pere. *Nines i joguines. Museus de Sitges. Col·lecció de Lola Anglada*. Sitges: Consorci del Patrimoni de Sitges, 2025.

Cristina Balaguer Farré, conservadora-restauradora de béns culturals, llicenciada en química
Sitges, octubre del 2025

Museu del Cau Ferrat
Museu de Maricel
Museu Romàntic
Palau de Maricel
Can Falç
Fundació Stämpfli

Oficines: carrer Davallada, 12, 3a planta
Edifici Miramar
08870 Sitges
Tel. 93 894 03 64
Fax 93 894 85 29
m.sitges@diba.cat
www.museusdesitges.cat

Diputació
Barcelona

Ajuntament
de Sitges

Amb el suport de

Generalitat de Catalunya
Departament
de Cultura